

Пашковська Марина Віталіївна, старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем публічної безпеки та порядку ННІ № 3 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник; *Кислицька Наталія Володимирівна*, курсант ННІ № 3 Національної академії внутрішніх справ

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Незважаючи на той факт, що триває антикорупційна реформа, досі залишаються відкритими питання вдосконалення системи й механізму запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції України.

Поширення корупції в органах поліції пояснюється тим, що ці органи - найбільше правоохоронне відомство, сфера діяльності якого пов'язано із здійсненням контролю за дотриманням правил у різних сферах суспільного життя, де порушуються права та свободи громадян.

Відповідно до п. «з» ст. 3 закону «Про запобігання корупції» поліцейські є суб'єктами на яких поширюється дія цього закону, який визначає, що *корупція* - використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

В свою чергу, *неправомірна вигода* - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [1].

Причини й умови, які зумовлюють корупційні прояви серед працівників поліції, тісно пов'язані з тими, які є характерними для всіх категорій працівників державного апарату, а саме високий рівень

впливу поліцейських на різні сфери суспільного життя згідно з чинним законодавством, низький рівень заробітної плати й соціальної захищеності. Найбільша шкода від цього явища полягає у тому, що воно негативно позначається на довірі суспільства до поліції [2, с. 156]. Адже рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності діяльності органів і підрозділів поліції.

Запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції становить частину загальнодержавної антикорупційної політики, яка об'єднана національною ідеєю подолання цього негативного явища, включає стратегію розвитку публічно-правових відносин щодо усунення, нейтралізації чи обмеження дії посадових осіб органів Національної поліції (детермінант) корупції та цілеспрямованому впливі за допомогою комплексу адміністративно-правових інструментів для досягнення поставлених цілей, що складаються у сфері реалізації завдань та функцій Національної поліції України [3].

До основних ознак запобігання корупції в органах Національної поліції України слід віднести:

1) визначений правовий інструментарій, що необхідний для досягнення поставлених цілей;

2) обов'язковий характер для всіх поліцейських;

3) публічний інтерес - новий європейський правоохоронний орган, в основі роботи якого європейські цінності забезпечення прав і свобод людини і громадянина;

4) чітко визначені цілі, завдання та напрямки щодо запобігання корупції в діяльності Національної поліції;

5) спрямованість на ефективну реалізацію прав і свобод людини і громадянина, що закріплені в Конституції України;

6) створення такої системи соціальних зв'язків, за якої істотно зменшується ймовірність виникнення ситуацій, які спонукають до зловживання службовим становищем;

7) відкритість та доступність для громадськості та всіх осіб, які цікавляться питаннями запобігання корупції в органах Національної поліції цієї діяльності;

9) створення відповідних стимулів до правомірної поведінки та обмежень для зловживань службовим становищем посадовими особами Національної поліції тощо.

До завдань запобігання корупції в діяльності органів Національної поліції віднесено:

1) створення сприятливих умов для чесного і законного виконання посадовими особами Національної поліції своїх службових обов'язків і несприятливих умов для зловживання ними своїми службовими повноваженнями;

2) створення рівного, належного та ефективного механізму прийняття на службу в органи Національної поліції;

3) запобігання корупції в органах Національної поліції як однієї із складових національної ідеї подолання цього негативного явища;

4) гармонізація національного законодавства з нормами міжнародних договорів, учасницею яких є Україна, щодо запобігання проявам корупції в цілому та органах Національної поліції зокрема;

5) здійснення комплексу інформаційно-культурних заходів для ознайомлення громадськості із заходами щодо запобігання корупції в органах Національної поліції;

6) мінімізація корупційних ризиків в діяльності Національної поліції .

Основними напрямками запобігання корупції в органах Національної поліції, що містять найбільшу кількість корупційних ризиків є:

1) підбір, підготовки кадрів та проходження служби в органах Національної поліції;

2) надання адміністративних послуг посадовими особами Національної поліції;

3) здійснення юрисдикційних та контрольно-наглядових повноважень органами Національної поліції [4, с. 427-434].

Таким чином, головними причинами корупції в органах Національної поліції України є відсутність жорсткого соціально- правового контролю за діяльністю посадових осіб та їх відповідальністю, наявність значних залишків старої командно - адміністративної системи як надмірно великого управлінського апарату, неналежне грошове забезпечення працівників, низький рівень освіти та правової культури посадових осіб.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції : Закон України від 14 жовт. 2014 р.
URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>

2. Мосякіна О. А. Удосконалення механізмів державного управління для подолання корупційних проявів в органах внутрішніх справ України / О. А. Мосякіна // Вісник Академії митної служби України. - 2014. - № 2 (11). - С. 155-160. - (Серія «Державне управління»).

3. Шинкаренко Н. В. Причини виникнення корупції в органах Національної поліції України / Н. В. Шинкаренко // Право і безпека. - 2016. - № 3 (62).

4. Шатрава С. О. Запобігання корупції в діяльності органів національної поліції як необхідна складова антикорупційної політики держави / С. О. Шатрава // Forum Prava. - 2017. URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/3065/Zapobihannia%20korupcii%20v%20organakh%20natsionalnoyi%20politsii%20Shatrava.pdf>